

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2014-06-25 Nr. 41R-1774-(1.17)

DĖL BANDOMOJO TEISMINĖS MEDIACIJOS PROJEKTO

Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 13P-15 sudarytos darbo grupės bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui (toliau – Darbo grupė) pirmininko pavedimu teikiame Teisėjų tarybai Darbo grupės 2014 m. birželio 25 d. raštą dėl teisminės mediacijos vystymo eigos ir perspektyvų bei susijusią medžiagą.

PRIDEDAMA:

1. Darbo grupės 2014 m. birželio 25 d. raštas „Dėl teisminės mediacijos vystymo eigos ir perspektyvų“, 5 lapai.
2. 2014 m. birželio 16 d. Taikinamojo tarpininkavimo procedūrų, teisminės mediacijos taikymo teismuose 2012–2013 m. apibendrinimas Nr. 3R-1028-(6.20), 4 lapai.
3. 2014 m. birželio 16 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos raštas Nr. (1.11.)7R-4196 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui darbo grupės sudėties“, 1 lapas.
4. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimo „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto tęsimo“ pakeitimo“, 1 lapas.
5. Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.
6. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl teismų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13P-348 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto“ patvirtintų teisminės mediacijos taisyklių pakeitimo“ projektas, 5 lapai.
7. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas, 3 lapai.

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

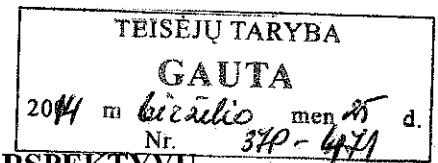
Kęstutis Vaškevičius



TEISĖJŲ TARYBOS DARBO GRUPĖS BANDOMOJO TEISMINĖS MEDIACIJOS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMUI IR JO REZULTATŲ VERTINIMUI

Teisėjų tarybos pirmininkui
Gintarui Kryževičiui

2014-06-25



DĖL TEISMINĖS MEDIACIJOS VYSTYMO EIGOS IR PERSPEKTYVŲ

Teismų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13P-348 buvo patvirtintas Bandomasis teisminės mediacijos projektas (toliau – Projektas), kuriame dalyvavo Vilniaus miesto 2 apylinkės teismas. Šio projekto tikslas – nagrinėjant civilinę bylą, kai yra galimybė ginčą išspręsti taikiai, proceso šalims pasiūloma pasinaudoti kitu, efektyvesniu būdu pasiekti taikų susitarimą – teismine mediacija. Šalims sutikus, civilinės bylos nagrinėjimas atidedamas ir ginčą bandoma išspręsti taikiai tarpininkaujant specialiai apmokytiems teismo mediatoriams.

Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 13P-15 buvo nutarta pratęsti Projekto vykdymą Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme bei šį Projektą išplėsti į Lietuvos apeliacinį teismą, Vilniaus miesto 3 apylinkės teismą, Kaišiadorių rajono apylinkės teismą ir kitus teismus, kurie bus pasirengę vykdyti teisminę mediaciją. Minėtu Teisėjų tarybos nutarimu taip pat sudaryta darbo grupė bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui (2012 m. lapkričio 30 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-197-(7.1.2) patvirtinta nauja 4 punkto redakcija) (toliau – Darbo grupė).

Darbo grupė 2014 m. kovo 20 d. ir 2014 m. birželio 18 d. posėdžiuose apibendrino ir įvertino teisminės mediacijos Projekto įgyvendinimo eigą. Konstatuota, jog teisminės mediacijos populiarinimo procese pasiekta apčiuopiamų rezultatų. Nors teisminės mediacijos procesų palyginti vis dar nėra daug, jų daugėja, didėja sėkmingų mediacijų skaičius, keičiasi ne tik ginčo šalių, bet ir teisėjų požiūris į mediaciją, kaip alternatyvų ginčo sprendimo būdą. Nors sėkmingų teisminių mediacijų nėra daug, tačiau ir teisminės mediacijos populiarinimas prisidėjo prie to, kad ženkliai išaugo taikos sutarčių civiliniame procese patvirtinimo atvejų. Taigi nors teisėjai dažnai neperduoda bylų teisminei mediacijai arba patys nedalyvauja teisminės mediacijos veikloje, tačiau vis dažniau patys aktyviai bando pasiekti taikų susitarimą tarp šalių bei patvirtinti taikos sutartį civiliniame procese. Ypač pastebima, jog daug taikos sutarčių civilinėse bylose patvirtina teisėjai, kurie kartu yra ir teismo mediatoriai. Taip pat pastebėta, jog teismine mediacija asmenys nori pasinaudoti ne tik civilinėse bylose, nagrinėjamose teismuose, kurie įtraukti į Projektą, bet ir kituose teismuose nagrinėjamose bylose. Be to, mediacijos paslaugas suteikti kviečiami teismo mediatoriai, veikiantys kitose teritorijose nei yra į Projektą įtraukti teismai. Todėl, Darbo grupės nuomone, teisminės mediacijos vykdymas tik į Projektą įtrauktuose teismuose neatitinka nei asmenų lygiateisiškumo principo reikalavimų, nei mediacijos esmės bei tikslo. Kita vertus, teisėjų ir teisėjų padėjėjų dėmesys teisminei mediacijai, kaip pažangiam ir efektyviam ginčų sprendimo būdai, dar nėra pakankamas, būtina aktyviau vykdyti teisėjų ir teisėjų padėjėjų mokymus šia tema bei teisminę mediaciją toliau skatinti bei populiarinti. Šiuo atveju situacija tam yra labai palanki. Į mediacijos apskritai ir teisminės mediacijos svarbą bei privalumus dėmesį atkreipė ir kitos valstybės valdžios institucijos. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje yra sudarytos net keturios darbo grupės, kurios rengia mediacijos koncepciją Lietuvoje ir praktines galimybes taikyti teisminę mediaciją civiliniame, administraciniame ir baudžiamajame procese. Be to, ir LITEKO sistemoje jau yra rengiama teisminės mediacijos viešųjų elektroninių paslaugų posistemė.

Tuo remdamasi Darbo grupė parengė pasiūlymus dėl teisminės mediacijos tolesnio vystymo Lietuvoje eigos, tame tarpe teisės aktų projektus, ir teikia juos Teisėjų tarybai.

Dėl teisminės mediacijos (civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo) vykdymo visuose bendrosios kompetencijos teismuose:

Darbo grupės nuomone, atsižvelgiant į 2012–2013 m. teisminės mediacijos taikymo teismuose duomenis (Nacionalinės teismų administracijos Teisės skyriaus 2014 m. birželio 16 d. parengtas Taikinamojo tarpininkavimo procedūrų, teisminės mediacijos taikymo teismuose 2012–2013 m. apibendrinimas pridedamas) ir įsigaliojusį Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymą, bandomasis teisminės mediacijos projektas turėtų būti baigtas ir visuose teismuose turėtų vykti teisminė mediacija, t.y. šalims turi būti sudaryta galimybė pasinaudoti teismine mediacija pagal Teisėjų tarybos patvirtintas Teisminės mediacijos taisykles neapsiribojant tik į Projektą įtrauktais teismais.

Dėl darbo grupės statuso pakeitimo:

Priėmus sprendimą sudaryti šalims galimybę ginčą sureguliuoti taikinamojo tarpininkavimo (teisminės mediacijos) pagalba ir atsižvelgus į tai, kad pagal Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2011 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2), Darbo grupė ne tik koordinuoja ir vertina Projekto įgyvendinimo rezultatus, bet ir suteikia asmenims teismo mediatoriaus statusą (įrašo teismo mediatorius į Teismo mediatorių sąrašą), siūlytina pakeisti Darbo grupės pavadinimą, t.y. vietoj darbo grupės Bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui sudaryti Teisėjų tarybos Teisminės mediacijos komisiją.

Be to, pagal Teisėjų tarybos darbo reglamento, patvirtinto Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 13P-206-(7.1.2) (su vėliausiais pakeitimais, padarytais 2012 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. 13P-178-(7.1.2)), 21.8 papunktį Teisėjų taryba sudaro nuolatinės ar laikinąsias komisijas, kitokių komisijoms pagal savo funkcinę paskirtį prilygstančių formų struktūras, padedančias įgyvendinti Teisėjų tarybos funkcijas ir tvirtina jų veiklą reguliuojančius teisės aktus. Atsižvelgdama į Teisėjų tarybos darbo reglamento 48 ir 50 punktus, sudarytos Teisminės mediacijos komisijos uždavinius, funkcijas, įgaliojimus ir veiklos tvarką turi nustatyti Teisėjų tarybos tvirtinami šios komisijos nuostatai.

Atsižvelgdami į Teisėjų tarybos darbo reglamento nuostatas, siūlome Teisėjų tarybai pritarti Darbo grupės siūlymui ir darbo grupės Bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui pavadinimą ir statusą pakeisti į Teisminės mediacijos komisiją bei pavesti Nacionalinei teismų administracijai, suderinus su Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų vertinimo komitetu ir Darbo grupe parengti šios komisijos nuostatų projektą ir pateikti jį tvirtinti Teisėjų tarybai.

Dėl darbo grupės Bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui sudėties ir pavadinimo:

Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 13P-15 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto tęsimo“ buvo sudaryta Darbo grupė. Teisėjų tarybos 2012 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 13P-197-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 13P-15 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto tęsimo“ pakeitimo“ Darbo grupės sudėtis buvo pakeista ir patvirtinta tokia jos sudėtis:

1. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas Artūras Driukas (darbo grupės pirmininkas);

2. Vilniaus apygardos teismo teisėja Neringa Švedienė;

3. Vilniaus apygardos teismo teisėja Aldona Tilindienė;

4. Kauno apygardos teismo teisėja Jolita Cirulienė;

5. Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo pirmininkas Pavel Borkovski;

6. Kauno miesto apylinkės teismo pirmininkas Mindaugas Šimonis;

7. Kauno miesto apylinkės teismo teisėja Giedrė Jakštienė;

8. Kaišiadorių rajono apylinkės teismo teisėjas Gintautas Kaulakis;

9. Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėja Justa Raciūtė;

10. Lietuvos Respublikos Prezidento patarėja Rasa Svetikaitė;

11. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisės sistemos departamento direktorė Jurga Greičienė;

12. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Teisės tyrimų ir apibendrinimo departamento direktorė Renata Juzikienė;

13. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Psichiatrijos klinikos docentas Eugenijus Laurinaitis;

14. Mykolo Romerio universiteto Socialinės politikos fakulteto Mediacijos katedros vedėja Natalija Kaminskienė;

15. Teismo mediatorė Alma Liuda Pilipaitienė.

Kadangi Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Justa Raciūtė bei Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisės sistemos departamento direktorė Jurga Greičienė šiuo metu yra vaiko priežiūros atostogose, o teismo mediatorė Alma Liuda Pilipaitienė, jos prašymu, 2014 m. kovo 20 d. įvykusiame darbo grupės posėdyje buvo išbraukta iš Teismo mediatorių sąrašo, todėl siūlytume svarstyti klausimą dėl Darbo grupės sudėties keitimo, t.y. siūlome aukščiau minėtus Darbo grupės narius išbraukti iš Darbo grupės sudėties, į Darbo grupės sudėtį įtraukiant 3 naujus narius.

Informuojame, kad Nacionalinė teismų administracija 2014 m. birželio 12 d. raštu Nr. 4R-1692-(1.13) kreipėsi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją dėl naujo atstovo delegavimo į Darbo grupę. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2014 m. birželio 16 d. raštu Nr. (1.11)7R-4196 teisingumo ministras J. Bernatoniš į Darbo grupę delegavo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisės sistemos departamento direktoriaus pavaduotoją Vytautą Kurpuvesą. Todėl siūlome paskirti Vytautą Kurpuvesą į Darbo grupės sudėtį. Be to, siūlome į Darbo grupės sudėtį įtraukti Nacionalinės teismų administracijos atstovą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, artimiausiame Teisėjų tarybos posėdyje siūlome pakeisti 3 Darbo grupės narius, t.y. siūlome vietoj šiuo metu nedalyvaujančių Darbo grupės veikloje asmenų įtraukti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisės sistemos departamento direktoriaus pavaduotoją Vytautą Kurpuvesą, Nacionalinės teismų administracijos Teisės skyriaus vedėją Ernestą Sakalauskienę, bei, vietoj Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjos Justos Raciūtės, kuri šiuo metu yra vaiko priežiūros atostogose, paskirti vieną iš aktyvių 2012–2013 m. teismo mediatorių: Aistę Janušienę (Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėją), Giedrę Seselskytę (Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėją) arba Dianą Jasaitienę (Kauno apylinkės teismo teisėją). Teikiame Teisėjų tarybos nutarimo dėl Darbo grupės sudėties tvirtinimo projektą.

Dėl Teisminės mediacijos taisyklių ir Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašo pakeitimų:

Darbo grupė, išanalizavusi esamą teisinį reglamentavimą dėl teisminės mediacijos (Teisminės mediacijos taisyklės, patvirtintas Teismų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13P-348, bei Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2011 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2) ir atsižvelgdama į pasikeitusį įstatyminių reglamentavimų (įsigaliojusį Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymą), susiformavusią praktiką teismuose dėl teisminės mediacijos vykdymo bei siekdama, teisminės mediacijos procesas vyktų sklandžiau, parengė Teisminės mediacijos taisyklių bei Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašo projektus, kuriuos teikiame tvirtinti Teisėjų tarybai.

Išskirtini šie esminiai Teisminės mediacijos taisyklių pakeitimai:

1. Teismo mediatorių skiria civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas, ne teismo pirmininkas.
2. Teismo mediatoriumi, šalių sutikimu, gali būti skiriamas ir teisėjas, nagrinėjantis civilinę bylą, perduodamą teisminei mediacijai. Tuo būdu būtų užtikrintas civilinę bylą nagrinėjančio teisėjo suinteresuotumas perduoti civilinę bylą teisminei mediacijai bei teisminės mediacijos efektyvumas, t.y. tikslas paskatinti šalis sudaryti taikos sutartį. Jeigu taikos sutartis nebūtų pasirašyta, teisminės mediacijos procesas būtų baigtas, tuomet toks teisėjas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo 4 straipsnio 6 dalį,

negalėtų nagrinėti civilinės bylos iš esmės. Taikos sutartį galėtų patvirtinti ir bylą nagrinėjantis teisėjas, kuris buvo byloje teismo mediatorius.

3. Įtvirtinama, kad teisminės mediacijos metu privalo dalyvauti pačios šalys asmeniškai. Be to, gali dalyvauti ir jų atstovai.

4. Teisminė mediacija gali vykti ne tik teismo patalpose, bet ir kitoje su šalimis suderintoje vietoje. Ši nuostata užtikrintų teisminės mediacijos efektyvumą, nes galima būtų apžiūrėti ginčo objektą, šalys jaustųsi jaukiai ir pan.

5. Įtvirtinama, kokiais dokumentais teismo mediatoriai įformina teisminės mediacijos pratęsimą, pabaigą, taip pat reglamentuojami kiti procedūriniai teisminės mediacijos klausimai.

6. Kvalifikaciniai reikalavimai teismo mediatoriams išdėstomi ne Teisminės mediacijos taisyklėse, bet Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos apraše.

Išskirtini šie esminiai **Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašo** bei Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašo skirtumai:

1. Siekiant užtikrinti, kad teismo mediatoriais būtų pripažįstami asmenys, turintys reikiamą kvalifikaciją ir dalykinių savybių, o pripažinimo teismo mediatoriais procesas būtų skaidresnis, Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos apraše įtvirtinami kvalifikaciniai reikalavimai teismo mediatoriams, nurodant, kad teismo mediatoriais gali būti pripažįstami nepriekaištingos reputacijos fiziniai asmenys, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą, išklause ne trumpesnius kaip 40 akademinių valandų mokymus mediacijos tematika, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų profesinio darbo stažą ir mediatoriui reikiamų dalykinių savybių. Teisėjai, teisėjų padėjėjai, išklause mokymus mediacijos tematika pagal teisėjų kvalifikacijos kėlimo programą, gali būti pripažįstami teismo mediatoriais netaikant aukščiau išdėstytų kvalifikacinių reikalavimų.

2. Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos apraše nurodoma, kad asmenis, atitinkančius teismo mediatoriui keliamus reikalavimus ir pageidaujančius vykdyti teismo mediatoriaus veiklą, teismo mediatoriais pripažįsta ir į Teismo mediatorių sąrašą įrašo bei teismo mediatoriaus statusą panaikina ir asmenis, pageidaujančius būti išbrauktais iš Teismo mediatorių sąrašo, išbraukia ne Darbo grupė, bet Teisėjų tarybos sudaryta Teisminės mediacijos komisija. Taip pat numatoma, kad Teisminės mediacijos komisijos sprendimas dėl pripažinimo teismo mediatoriumi ir įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą įforminamas Teisminės mediacijos komisijos posėdžio protokoliniu nutarimu. Protokolo išrašo kopija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos išsiunčiama prašymą pateikusiam asmeniui prašyme nurodytu el. paštu.

3. Keičiami teismo mediatoriaus išbraukimo iš Teismo mediatorių sąrašo pagrindai. Dėl pernelyg sudėtingo nuostatų įgyvendinimo praktikoje, Darbo grupės siūlymu turėtų būti panaikinti šie teismo mediatorių išbraukimo iš Teismo mediatorių sąrašo pagrindai:

- kai teismo mediatorius išrinktas į kitas pareigas arba jo sutikimu perkeltas į kitą darbą ir nepareiškia noro toliau vykdyti teisminės mediacijos;

- kai nušalinamas nuo nuolatinių pareigų, atleidžiamas iš darbo esant jo kaltei.

Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos apraše papildomai įtraukiama nuostata, kad teismo mediatorius Teisminės mediacijos komisijos sprendimu gali būti išbraukiamas iš Teismo mediatorių sąrašo, jei per 2 mėnesius nuo pareikalavimo neinformuoja apie pasikeitusius duomenis ir nėra galimybių su asmeniu susisiekti jo prašyme nurodytais kontaktais. Šia nuostata siekiama užtikrinti, kad teismo mediatorių duomenys Teismo mediatorių sąraše būtų nuolat atnaujinami, o teismo mediatoriai vykdytų pareigą informuoti apie duomenų pasikeitimą.

Darbo grupės nuomone, minėti Teisminės mediacijos taisyklių ir Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašų pakeitimai prisidėtų prie sėkmingesnio teisminės mediacijos taikymo praktikoje.

Dėl teisminės mediacijos skatinimo

Darbo grupės nuomone, būtina skatinti šalis naudotis teismine mediacija. Darbo grupė siūlo šias priemones:

1. su šaukimu į teismą ar kitais teismo procesiniais dokumentais siųsti informacinį pranešimą apie teisminę mediaciją (jame nurodant teisminės mediacijos privalumus ir praktinius aspektus); tai taikyti tiek popierinėje, tiek elektroninėje byloje;
2. parengti lankstinukus, plakatus mediacijos klausimais ir juos platinti teismuose;
3. rengti pranešimus teismai.lt leidinyje;
4. rengti informacines teisminės mediacijos savaites teismuose, kurių metu NTA darbuotojai, Teisminės mediacijos komisijos nariai, teismo mediatoriai, taip pat mediacijos specializacijos studentai skleistų informaciją apsilankiusiems teismuose asmenims apie teisminę mediaciją ir ją populiarintų).

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad teisėjai taip pat turi būti skatinami tapti Teismo mediatoriais ir nagrinėti teisminės mediacijos bylas. Darbo grupė identifikavo šias teisėjų skatinimo priemones:

1. Teisėjo vedami mediacijos procesai neatsispindi LITEKO sistemoje (teisėjo darbo krūvis, statistika). Siūlytina svarstyti klausimą dėl LITEKO sistemos klasifikatorių papildymo klasifikatoriais „Teisminės mediacijos būdu išnagrinėtų bylų skaičius“, išskiriant teisėjų-teismo mediatorių sudarytų taikos sutarčių skaičių iš šių bylų bei nepavykusių teisminės mediacijos procedūrų skaičių, taip pat išskirti perduotas bylas nagrinėti teisminės mediacijos būdu teismo mediatoriumi-ne teisėjui.

2. Dėl teisėjų darbo krūvio. Siūlome į teisėjų darbo krūvio apskaičiavimo algoritmą įtraukti ir teisėjų darbą vykdant mediatoriaus funkcijas teisminės mediacijos proceso metu. Atsižvelgiant į teisminei mediacijai reikalingą skirti laiką (susipažinimas su byla, pasirengimas mediacijai, mediacijos sesijos iki 4 val. su galimybe pratęsti iki 8 val., taikos sutarties projekto rengimas ir pan.), viena mediacijos byla turėtų būti prilyginta vienai civilinei bylai.

3. Dėl bylų skirstymo. Teisėjo mediatoriaus pravedtų mediacijų skaičius turėtų būti įvertintas pagal bylų skirstymo taisyklės skiriant nagrinėti teisėjui naujas civilines bylas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Nacionalinei teismų administracijai įgyvendinus elektroninių paslaugų portalo (toliau – EPP) tobulinimo darbus, bus įdiegta LITEKO integracija su EPP. Be to, esant techninėms galimybėms, turi būti patobulinta bylų skirstymo tvarka, užtikrinanti, kad teisėjas negautų nagrinėti bylos, kurioje jis buvo teismo mediatorius.

Darbo grupės pirmininkas



Artūras Driukas

**NACIONALINĖS TEISMŲ ADMINISTRACIJOS TEISĖS SKYRIAUS PARENGTAS
TEISĖJŲ TARYBOS SUDARYTAI DARBO GRUPEI BANDOMOJO TEISMINĖS
MEDIACIJOS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMUI IR JO REZULTATŲ
VERTINIMUI**

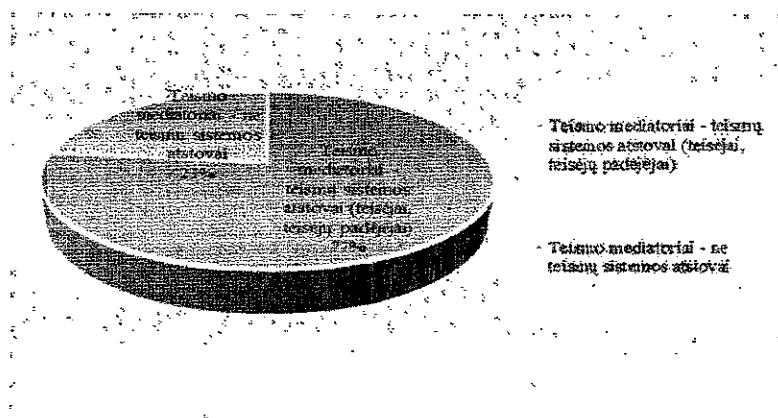
**TAIKINAMOJO TARPININKAVIMO PROCEDŪRŲ, TEISMINĖS MEDIACIJOS
TAKYMO TEISMUOSE 2012–2013 M. APIBENDRINIMAS**

2014-06-16 Nr. 3P-1018-(6.40)
Vilnius

Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 3P- 348 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto“ Teisėjų taryba patvirtino Bandomąjį teisminės mediacijos projektą (toliau – Projektas), Teisminės mediacijos taisykles, sudarė darbo grupę Bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui (toliau – Darbo grupė), pavedė Nacionalinei teismų administracijai organizuoti informacinės medžiagos, susijusios su šio projekto įgyvendinimu, išleidimą. Pagal Teisėjų tarybos nutarimą Projektas buvo įgyvendinamas Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme.

2007 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 13P-15 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto tęsimo“ Teisėjų taryba pratęsė Projekto vykdymą Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme bei išplėtė jį į Lietuvos apeliacinį teismą, Vilniaus miesto 3 apylinkės teismą, Kaišiadorių rajono apylinkės teismą ir kitus teismus, kurie bus pasirenkę vykdyti teisminę mediaciją.

Pagal Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2011 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2), Darbo grupei pavesta priimti sprendimus dėl asmenų įtraukimo į Teismo mediatorių sąrašą. 2012, 2013 m. į Teismo mediatorių sąrašą buvo įtraukti 47 asmenys – teismo mediatoriai.



Siekdama surinkti duomenis apie teismuose vykdomą Projektą, Nacionalinė teismų administracija 2014 m. vasario mėn. atliko 54 teismų apklausą apie taikinamojo tarpininkavimo (toliau – mediacijos) procedūros taikymą civilinėse bylose ir sutaikinimo teismo posėdžio metu sudarytas taikos sutartis 2012–2013 m.

Rezultatai parodė, kad 2012-2013 metais civilinėse bylose buvo sudarytos taikos sutartys **10 200 civilinėse bylose sutaikinimo teismo posėdžio metu, netaikant mediacijos procedūros** (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 231 straipsnis), t.y. 5314 taikos sutarčių 2012 metais bei 2013 m. – 4886 taikos sutartys.

Mediacijos procedūra per 2012-2013 metus taikyta **54 civilinėse bylose** (2012 m. – 17 bylų, 2013 m. – 37 bylose), iš kurių:

- 6 bylose (2012 m. – 4 bylose, 2013 m. – 2 bylose) sudarytos taikos sutartys;
- 43 bylose (2012 m. – 13 bylų, 2013 m. – 30 bylų) mediacijos procedūra nutraukta nesudarius taikos sutarties;
- 5 bylose mediacijos procedūra apklausos metu dar nebuvo baigta (2014 m. vasario mėn. duomenimis).

TEISMAI, KURIUOSE 2012–2013 M. BUVO VYKDOMOS TEISMINĖS MEDIACIJOS PROCEDŪROS

2012–2013 m. mediacijos procedūra iš viso taikyta 54 bylose:

Teismas	Bylos, kuriose taikyta mediacijos procedūra		
	2012 m.	2013 m.	2012–2013 m. (iš viso)
Kauno apylinkės	5	23	28
Kauno apygardos	8	3	11
Klaipėdos miesto apylinkės	0	10	10
Vilniaus miesto apylinkės	4	0	4
Prienų rajono apylinkės	0	1	1
Iš viso:	17	37	54

2013 m. mediacijos procedūra lyginant su 2012 m. taikyta 20 civilinių bylų daugiau, kas sudaro 118% padidėjimą.

Teisminės mediacijos procedūrų baigtis 2012–2013 m. bylose:

Teismas	Teisminės mediacijos procedūra baigta taikos sutartimi	Teisminės mediacijos procedūra nutraukta nesudarius taikos sutarties	Perduota civilinė byla nagrinėti teisminės mediacijos būdu dar nebaigta nagrinėti
Kauno apylinkės	1	22	5
Kauno apygardos	2 ¹	9	0
Klaipėdos miesto apylinkės	2	8	0
Vilniaus miesto apylinkės	1	3	0
Prienų rajono apylinkės	0	1	0
Iš viso 2012–2013 m.:	6 (2012 m. – 4) (2013 m. – 2)	43 (2012 m. – 13) (2013 m. – 30)	5 (2013 m.)

2013 m. lyginant su 2012 m. taikos sutarčių sudaryta 50% mažiau. 2013 m. lyginant su 2012 m. baigta bylų nesudarius taikos sutarties 131% daugiau.

¹ Vienoje iš bylų taikinamojo tarpininkavimo posėdžio metu dalyvavusios šalys sutarė dėl ginčo dalyko ir pareiškė, jog iš tolesnio taikinamojo tarpininkavimo pasitraukia, nes reikia paruošti taikos sutarties projektą, jį pasirašyti visoms šalims ir pateikti teismui tvirtinti.

PAGRINDINĖS PRIEŽASTYS, LĖMUSIOS MEDIACIJOS PROCEDŪROS NUTRAUKIMĄ NESUDARIUS TAIKOS SUTARTIES

Apklaustos duomenys rodo, kad viena iš dažniausiai pasitaikiusių priežasčių, teismo mediatorių nuomone, lėmusių mediacijos proceso nutraukimą nesudarius taikos sutarties – nei viena iš šalių nepageidavo daryti jokių nuolaidų byloje, principingai gynė savo pozicijas, taikus susitarimas byloje nebuvo pasiektas dėl įsisenėjusių konfliktų tarp šalių, tarpusavio konfliktiškų santykių, asmeninių ambicijų, nenoro tartis, bendradarbiauti ir ieškoti kompromisų. Taikaus susitarimo pasiekti tam tikrais atvejais nepavyko ir dėl itin didelio šalių įtarumo bei nepasitikėjimo viena kita.

Kita neretai pasitaikiusi priežastis – nevienodas šalių atstovavimas proceso metu. Buvo atvejų, kai vienas iš proceso dalyvių siūlė tam tikras nuolaidas, tačiau esminė kliūtis buvo ta, kad teismo mediacijos sesijoje dalyvavo tik kitos šalies advokatas, kuris nedarė jokių nuolaidų dėl prašomų priteisti atstovavimo išlaidų dydžio. Kitoje byloje ieškovą atstovavęs juristas turėjo labai ribotus įgaliojimus nukrypti nuo pareikšto reikalavimo, todėl nebuvo galimybės siūlyti lankskesnių ginčo sprendimo variantų. Pasitaikė ir tokių atvejų, kai antroji šalis nesijautė saugi atskleisti visą informaciją dalyvaujant priešingos šalies advokatui; mediacijoje vieną iš šalių atstovaujantis advokatas, tam tikrais atvejais, galbūt, nėra taip suinteresuotas išsaugoti gerus šalių santykius ateityje, kaip, pačios šalys ir pan.

Tarp priežasčių, lėmusių nesėkmingą mediacijos proceso baigtį, įvardyta ir teismo mediatoriaus įgūdžių bei patirties stoka, nepasiruošimas teisminei mediacijai bei tai, kad ginčas, galbūt, per anksti perduotas teisminei mediacijai.

TEISMAI, KURIUOSE 2012–2013 METAIS BUVO SUDARYTOS TAIKOS SUTARTYS TEISMO POSĖDŽIO METU (neperduodant bylų mediacijai)

Teismai	Sutaikymo teismo posėdžio metu sudarytos taikos sutartys	
	2012 m.	2013 m.
Akmenės rajono apylinkės teismas	39	36
Alytaus rajono apylinkės teismas	133	95
Anykščių rajono apylinkės teismas	52	35
Biržų rajono apylinkės teismas	30	24
Druskininkų miesto apylinkės teismas	36	34
Ignalinos rajono apylinkės teismas	21	13
Jonavos rajono apylinkės teismas	95	95
Joniškio rajono apylinkės teismas	61	42
Jurbarko rajono apylinkės teismas	16	26
Kaišiadorių rajono apylinkės teismas	33	39
Kauno apygardos teismas	61	50
	apeliacine tvarka 7	apeliacine tvarka 11
Kauno apylinkės teismas	657	614
Kėdainių rajono apylinkės teismas	85	98
Kelmės rajono apylinkės teismas	17	23
Klaipėdos apygardos teismas	52	47
Klaipėdos miesto apylinkės teismas	279	295
Klaipėdos rajono apylinkės teismas	45	88
Kretingos rajono apylinkės teismas	55	59
Kupiškio rajono apylinkės teismas	47	29

Lazdijų rajono apylinkės teismas	14 *	30
Lietuvos apeliacinis teismas (patvirtinta taikos sutartis)	35	68
Marijampolės rajono apylinkės teismas	109	108
Mažeikių rajono apylinkės teismas	107	102
Molėtų rajono apylinkės teismas	43	31
Pakruojo rajono apylinkės teismas	62	57
Palangos miesto apylinkės teismas	47	37
Panevėžio miesto apylinkės teismas	349	238
Pasvalio rajono apylinkės teismas	28	28
Plungės rajono apylinkės teismas	66	70
Prienų rajono apylinkės teismas	20	51
Radviliškio rajono apylinkės teismas	93	99
Raseinių rajono apylinkės teismas	31	17
Rokiškio rajono apylinkės teismas	32	38
Šakių rajono apylinkės teismas	45	34
Šalčininkų rajono apylinkės teismas	18	21
	43	25
Šiaulių apygardos teismas	apeliacine tvarka 4	apeliacine tvarka 2
Šiaulių apylinkės teismas	246	256
Šilalės rajono apylinkės teismas	16	15
Šilutės rajono apylinkės teismas	36	46
Širvintų rajono apylinkės teismas	13	15
Skuodo rajono apylinkės teismas	34	22
Svenčionių rajono apylinkės teismas	9	14
Tauragės rajono apylinkės teismas	86	55
Telšių rajono apylinkės teismas	81	73
Trakų rajono apylinkės teismas	77	79
Ukmergės rajono apylinkės teismas	66	61
Utenos rajono apylinkės teismas	45	51
Varėnos rajono apylinkės teismas	42	36
Vilkaviškio rajono apylinkės teismas	28	32
	237	136
Vilniaus apygardos teismas	apeliacine tvarka 24	apeliacine tvarka 31
Vilniaus miesto apylinkės teismas	1147	1065
Vilniaus rajono apylinkės teismas	107	118
Visagino miesto apylinkės teismas	36	55
Zarasų rajono apylinkės teismas	17	20
Iš viso:	5314	4886

Teisės skyriaus vedėja



Ernesta Sakalauskienė

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA			
GAUTA			
2014	m.	06	mėn. 16 d.
Nr. 1R-3529			



LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Nacionalinei teismų administracijai

2014-06-16 Nr. (1.11.) 4R-4196
[2014-06-12 Nr. 4R-1692-(1.13)

DĖL BANDOJO TEISMINĖS MEDIACIJOS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMUI IR JO REZULTATŲ VERTINIMUI DARBO GRUPĖS SUDĖTIES

Atsakydami į Jūsų 2014 m. birželio 12 d. gautą raštą Nr. 4R-1692-(1.13), informuojame kad vietoj Jurgos Greičienės, kuri šiuo metu yra vaiko priežiūros atostogose, į Teisėjų tarybos sudarytą darbo grupę bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui skiriamas Vytautas Kurpuvesas, Teisės sistemos departamento direktoriaus pavaduotojas, tel. (8 5) 219 1898, el. p. vytautas.kurpuvesas@tm.lt.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Natalija Žilinskienė, (8 5) 266 2934, el. p. natalija.zilinskiene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas





TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2007 M. SAUSIO 26 D. NUTARIMO NR. 13P-15 „DĖL BANDOMOJO TEISMINĖS MEDIACIJOS PROJEKTO TĘSIMO“ PAKETIMO

2014 m. birželio 27 d. Nr. 13P- -(7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a

pakeisti Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimą Nr. 13P-15 „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto tęsimo“ ir jo 4 punktą išdėstyti taip:

„4. Patvirtinti šios naujos sudėties darbo grupę bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui:

4.1. Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas Artūras Driukas (darbo grupės pirmininkas);

4.2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisės sistemos departamento direktoriaus pavaduotojas Vytautas Kurpuvesas;

4.3. Vilniaus apygardos teismo teisėja Neringa Švedienė;

4.4. Vilniaus apygardos teismo teisėja Aldona Tilindienė;

4.5. Kauno apygardos teismo teisėja Jolita Cirulienė;

4.6. Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjas Pavel Borkovski;

4.7. Kauno apylinkės teismo pirmininkas Mindaugas Šimonis;

4.8. Kauno apylinkės teismo teisėja Giedrė Jakštienė;

4.9. Kaišiadorių rajono apylinkės teismo teisėjas Gintautas Kaulakis;

4.10. Lietuvos Respublikos Prezidento patarėja Rasa Svetikaitė;

4.11. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Psichiatrijos klinikos docentas Eugenijus Laurinaitis;

4.12. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Teisės tyrimų ir apibendrinimo departamento direktorė Renata Juzikienė;

4.13. Mykolo Romerio universiteto Socialinės politikos fakulteto Mediacijos katedros vedėja Natalija Kaminskienė;

4.14. Nacionalinės teismų administracijos atstovas;

4.15. Teisėjų tarybos paskirtas teismo mediatorius.

Pirmininkas

Sekretorius

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis sprendimas

2014 m. birželio 27 d. Nr.
Vilnius

Pritarti Teisėjų tarybos 2007 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 13P-15 sudarytos darbo grupės bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui (toliau – Darbo grupė) 2014 m. birželio 25 d. raštu pateiktiems siūlymams baigti bandomąjį teisminės mediacijos projektą (toliau – Projektas) sudarant galimybes vykdyti teisminę mediaciją pagal Teisėjų tarybos patvirtintas Teisminės mediacijos taisykles visuose teismuose neapsiribojant tik į Projektą įtrauktais teismais bei keisti Darbo grupės statusą ir pavadinimą į Teisminės mediacijos komisiją.

Pavesti Nacionalinei teismų administracijai, suderinus su Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų vertinimo komitetu ir Darbo grupe parengti Teisminės mediacijos komisijos nuostatų projektą ir pateikti jį tvirtinti Teisėjų tarybai.

Posėdžio pirmininkas

Posėdžio sekretorius



TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL TEISMO MEDIATORIAUS STATUSO SUTEIKIMO ASMENIMS IR JŲ ĮRAŠYMO
Į TEISMO MEDIATORIŲ SĄRAŠĄ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. birželio 27 d. Nr. 13P-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu, Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi, Teisėjų taryba **n u t a r i a**

1. Patvirtinti Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašą (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Teisėjų tarybos 2011 m. sausio 28 d. nutarimą Nr. 13P-10-(7.1.2) „Asmenų įrašymo į teismo mediatoriaus sąrašą tvarkos aprašo patvirtinimo“.
3. Nustatyti, jog šis nutarimas įsigalioja nuo 2014 m. spalio 1 d.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2014 m. birželio 27 d.
nutarimu Nr. 13P-

TEISMO MEDIATORIAUS STATUSO SUTEIKIMO ASMENIMS IR JŲ ĮRAŠYMO Į TEISMO MEDIATORIŲ SĄRAŠĄ TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato asmenų, pageidaujančių vykdyti bendrosios kompetencijos teismuose civilinėse bylose teisminę mediaciją, teismo mediatorių statuso suteikimo, įrašymo į Teismo mediatorių sąrašą (toliau – Sąrašas), teismo mediatorių statuso panaikinimo, išbraukimo iš Teismo mediatorių sąrašo tvarką, informacijos apie duomenų pasikeitimą teikimą ir Sąrašo tvarkymą.

2. Sąrašas skelbiamas Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) interneto svetainėje www.teismai.lt bei teismų intranete. Duomenis Sąraše tvarko Administracija. Duomenys Administracijos interneto svetainėje bei teismų intranete atnaujinami ne rečiau kaip kartą per metus.

3. Sąraše nurodomi šie duomenys apie teismo mediatorių: vardas, pavardė, teismo mediatoriaus statuso suteikimo data, esama darbovietė, pareigos, išsilavinimas, kontaktiniai duomenys (tel., el. pašto adresas), pagrindinė veiklos teritorija, Gyvenimo aprašymas, Sąrašo atnaujinimo data.

II. TEISMO MEDIATORIAUS STATUSO SUTEIKIMO ASMENIMS IR JŲ ĮRAŠYMO Į SĄRAŠĄ TVARKA

4. Asmenims, atitinkantiems teismo mediatoriui keliamus reikalavimus ir pageidaujantiems vykdyti teismo mediatoriaus veiklą, teismo mediatoriaus statusą suteikia bei į Sąrašą įtraukia Teisėjų tarybos sudaryta Teisminės mediacijos komisija (toliau – Komisija).

5. Asmenys, pageidaujantys vykdyti teismo mediatoriaus veiklą, Teisėjų tarybos sudarytai Komisijai pateikia prašymą su šiais dokumentais:

- 5.1. gyvenimo aprašymu (Europass CV) su nuotrauka;
- 5.2. motyvaciniu raštu;
- 5.3. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija;
- 5.4. išsilavinimą liudijančių dokumentų kopijomis;
- 5.5. pažymėjimo, patvirtinančio mediacijos kursų išklausymą, kopija.

Prašyme turi būti nurodyta: besikreipiančio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta / adresas korespondencijai, telefono numeris, elektroninio pašto adresas, išsilavinimas (specializacija) ir numatoma pagrindinė veiklos teritorija.

6. Aprašo 5 punkte nurodyti dokumentai teikiami Komisijai per Administraciją. Asmuo juos gali pateikti asmeniškai arba siųsti registruotu laišku. Jeigu asmenys, siekiantys tapti teismo mediatoriais, pateikia dokumentus asmeniškai, Aprašo 5.3–5.5 papunkčiuose nurodyti dokumentų originalai, sutikrinus su pateiktomis kopijomis bei patvirtinus jų kopijų tikrumą, grąžinami asmeniui dokumentų priėmimo metu. Jeigu dokumentai siunčiami registruotu laišku, pateikiamos Aprašo 5.3–5.5 papunkčiuose nurodytų dokumentų notaro patvirtintos kopijos.

7. Asmens prašymas pripažinti teismo mediatoriumi ir įrašyti į Sąrašą turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 60 (šešiasdešimt) darbo dienų nuo visų šio Aprašo 5 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos.

8. Asmuo, pageidaujantis vykdyti teismo mediatoriaus veiklą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

8.1. būti nepriekaištingos reputacijos;

8.2. turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą;

8.3. būti išklauses ne trumpesnius kaip 40 akademinų valandų mokymus mediacijos tema;

8.4. turėti ne mažesnę kaip penkerių metų profesinio darbo stažą;

8.5. turėti mediatoriui reikiamų dalykinių savybių.

9. Aprašo 8.3, 8.4 papunkčiuose nustatyti reikalavimai dėl mokymų mediacijos tema ir penkerių metų profesinio darbo stažo netaikomi teisėjams, teisėjų padėjėjams, kurie yra išklausę mokymus mediacijos tema pagal teisėjų kvalifikacijos kėlimo programą.

10. Administracijos darbuotojas, atsakingas už Komisijos aptarnavimą, informuoja Komisijos pirmininką apie gautus pretendentų į teismo mediatorius dokumentus. Komisijos pirmininkas ar, Komisijos pirmininko pavedimu, Administracijos darbuotojas, atsakingas už Komisijos aptarnavimą, šaukia Komisijos posėdį.

III. SPRENDIMŲ PRIĖMIMO TVARKA

11. Į Komisijos posėdį, kuriame nagrinėjamas asmens prašymas suteikti teismo mediatoriaus statusą ir įrašyti jį į Sąrašą, gali būti kviečiamas ir šį prašymą pateikęs asmuo.

12. Komisija, įvertinusi pateiktus dokumentus ir nustačiusi, kad asmuo pateikė visus Aprašo 5 punkte nurodytus dokumentus, atitinka teismo mediatoriui keliamus reikalavimus, Komisijos narių balsų dauguma suteikia asmeniui teismo mediatoriaus statusą ir įrašo jį į Sąrašą. Jeigu atsisakoma asmeniui suteikti teismo mediatoriaus statusą ir įtraukti jį į Sąrašą, Komisijos sprendime nurodomi atsisakymo motyvai.

13. Sprendimas dėl teismo mediatoriaus statuso suteikimo ir įrašymo į Sąrašą ar atsisakymo tai padaryti įforminamas Komisijos posėdžio protokoliniu nutarimu. Protokolo išrašo kopija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos išsiunčiama prašymą pateikusiam asmeniui prašyme nurodytu el. paštu.

IV. TEISMO MEDIATORIAUS STATUSO PANAIKINIMO PAGRINDAI IR TVARKA

14. Teismo mediatoriaus statusas panaikinamas ir asmuo išbraukiamas iš Sąrašo Komisijos sprendimu šiais atvejais:

14.1. kai gautas teismo mediatoriaus prašymas išbraukti jį iš Sąrašo;

14.2. kai asmuo savo poelgiu pažemina teismo mediatoriaus vardą;

14.3. kai įsiteisėja jį apkaltinęs teismo nuosprendis;

14.4. kai per 2 mėnesius nuo pareikalavimo, teismo mediatorius neinformuoja apie pasikeitusius duomenis ir nėra galimybių susisiekti su teismo mediatoriumi jo prašyme nurodytais kontaktais.

15. Komisijos protokolo išrašas ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas el. paštu, nurodytu Sąraše, išsiunčiamas asmeniui.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Pasikeitus Sąraše nurodytiems duomenims, asmuo privalo nedelsdamas raštu, el. paštu pranešti Administracijos darbuotojui, atsakingam už Komisijos aptarnavimą, apie duomenų pasikeitimą.

17. Teisminės mediacijos komisiją aptarnauja ir teismo mediatorių bei pretendentų į juos asmens bylas tvarko Administracija Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.



TEISĖJŲ TARYBA

**NUTARIMAS
DĖL TEISMŲ TARYBOS 2005 M. GEGUŽĖS 20 D. NUTARIMU NR. 13P-348
„DĖL BANDOMOJO TEISMINĖS MEDIACIJOS PROJEKTO“ PATVIRTINTŲ
TEISMINĖS MEDIACIJOS TAISYKLIŲ
PAKEITIMO**

2014 m. birželio 27 d. Nr. 13P-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu, Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi, Teisėjų taryba **n u t a r i a**:

1. Pakeisti Teisminės mediacijos taisykles, patvirtintas Teismų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13P- 348, ir jas išdėstyti nauja redakcija (pridedama).
2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2014 m. spalio 1 d.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr.13P-348 (Teisėjų tarybos 2014 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 13P-redakcija)

TEISMINĖS MEDIACIJOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS. BENDROJI DALIS

1. Teisminės mediacijos taisyklės (toliau - Taisyklės) nustato teisminės mediacijos vykdymo civilinėse bylose tvarką bendrosios kompetencijos teismuose (toliau – Taisyklės).

2. Teisminė mediacija civilinėse bylose vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymu, Europos mediatorių elgesio kodeksu ir šiomis Taisyklėmis.

3. Teisminė mediacija – tai civilinių ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli teismo mediatoriai (civilinių ginčų taikinimo tarpininkai) padeda civilinio proceso šalims taikiai spręsti ginčą.

4. Teisminės mediacijos paskirtis – užtikrinti konstruktyvų šalių dialogą ir derybų pažangą, siekiant kuo greičiau, mažiausiomis sąnaudomis išspręsti teismui perduotą ginčą ir išsaugoti santykių tarp šalių tęstinumą bei informacijos konfidencialumą.

5. Teisminę mediaciją vykdo teismo mediatoriai, kuriems Teisėjų tarybos Teisminės mediacijos komisijos sprendimu suteiktas teismo mediatoriaus statusas bei kurie įtraukti į Teismo mediatorių sąrašą pagal Teisėjų tarybos patvirtintą Teismo mediatoriaus statuso suteikimo asmenims ir jų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašą.

6. Teisminė mediacija yra nemokama.

II SKYRIUS. TEISMINĖS MEDIACIJOS PRINCIPAI

7. Teisminės mediacijos procedūra turi užtikrinti teisminės mediacijos proceso efektyvumą, operatyvumą, sąžiningumą ir šalių lygiateisiškumą. Teisminė mediacija vykdoma vadovaujantis šiais principais:

7.1. **Šalių savanoriškumo principu** – teisminės mediacijos procesas galimas tik abiem konflikto šalims sutikus dalyvauti. Prieš nukreipiant ginčą į teisminės mediacijos procesą, šalims turi būti suteikiama visapusiška informacija apie jų teises ir pareigas, teisminės mediacijos proceso turinį, šalių priimamo sprendimo teisinės pasekmes. Nė vienai šaliai negali būti daromas neteisėtas poveikis (prievara, psichologinis spaudimas ar pan.) siekiant, kad ji pasirinktų teisminės mediacijos procesą ar dalyvautų jame. Šalių pasitraukimas iš teisminės mediacijos proceso galimas bet kurioje proceso stadijoje.

7.2. **Konfidencialumo principu** – tiek ginčo šalys, tiek teismo mediatorius įsipareigoja neplatinti, nepasakoti ir kitais tiesioginiais ar netiesioginiais būdais neviešinti (nenaudoti) teisminės mediacijos procese pateiktos, surinktos ar sužinotos informacijos, išskyrus teisės aktuose ir / ar šių Taisyklių 29 punkte numatytus atvejus. Teismo mediatorius negali būti kviečiamas liudyti. Jis gali tik patvirtinti, ar šalys dalyvavo teismo mediacijos procese, ar susitarimas buvo pasiektas.

7.3. **Abipusės pagarbos, tolerancijos, pakantumo principu** – teisminės mediacijos procesas grindžiamas pagarba kitai šaliai, susilaikant nuo asmenį įžeidžiančių, jį žeminančių veiksmų, žodžių.

7.4. **Teismo mediatoriaus nešališkumo, neutralumo principu** – teismo mediatorius ginčo šalių atžvilgiu turi veikti nešališkai. Teismo mediatorius gali priimti pasiūlymą pradėti teisminę mediaciją arba tęsti pradėtą teisminę mediaciją tik tuo atveju, jeigu jis informavo proceso šalis apie jam žinomas aplinkybes, kurios gali kelti abejonių dėl jo nešališkumo, ir jeigu ginčo šalys

sutiko, kad jis vykdytų teisminę mediaciją, o teismo mediatorius yra tikras, kad galės pradėti ir / ar tęsti teisminės mediacijos procesą nešališkai.

7.5. Kooperavimosi principu – šalys teisminės mediacijos metu turi bendradarbiauti tarpusavyje ir su teismo mediatoriumi.

7.6. Teismo mediatoriaus kvalifikacijos principu – teismo mediatoriai turi būti tinkamai parengti, kompetentingi, veikti efektyviai ir laikytis teismo mediatoriams taikomų veiklos standartų.

7.7. Sąžiningumo principu – tiek pačios šalys, tiek teismo mediatorius turi elgtis taip, kad mediacija vyktų sąžiningai, skaidriai, be apgaulės.

III SKYRIUS. TEISMO MEDIACIJOS INICIJAVIMAS IR TEISMO MEDIATORIAUS SKYRIMAS

8. Teisminei mediacijai gali būti perduodamas tik toks civilinis ginčas, dėl kurio įstatymai leidžia šalims sudaryti taikos sutartį. Teisminei mediacijai gali būti perduodama ir dalis byloje pareikštų reikalavimų.

9. Ginčo perdavimą teisminei mediacijai gali inicijuoti civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjų kolegija) arba bet kuri civilinio proceso šalis. Ginčas perduodamas teisminei mediacijai civilinę bylą nagrinėjančio teisėjo (teisėjų kolegijos) nutartimi, kai teismas išaiškina šalims teisminės mediacijos proceso esmę, yra abiejų šalių rašytinis sutikimas arba abiejų šalių rašytinis prašymas perduoti ginčą teisminei mediacijai ir teismo mediatoriaus sutikimas. Ta pačia nutartimi bylos nagrinėjimas atidedamas, nustatant tikslų kito posėdžio laiką.

10. Civilinio proceso šalių prašymu, gali būti skiriami keli teismo mediatoriai.

11. Įvertinęs šalių nuomonę, civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjų kolegija) teismo mediatorių(ius) paskiria iš Teismo mediatorių sąrašo. Civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas, kuriam suteiktas teismo mediatoriaus statusas, šalių sutikimu, gali nutarti teisminę mediaciją vykdyti pats.

12. Skiriant teismo mediatorių, teismo mediatoriaus sutikimas suteikti teisminės mediacijos paslaugas konkrečioje byloje įforminamas raštu.

13. Teismo mediatoriumi negali būti skiriamas asmuo, dėl kurio egzistuoja aplinkybės, sudarančios Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 65 arba 66 straipsniuose nustatytus nušalinimo pagrindus. Jeigu šios aplinkybės paaiškėja vėliau, teismo mediatorius turi nusišalinti. Jeigu šalys yra informuojamos apie teismo mediatoriumi žinomas aplinkybes, kurios gali kelti abejonių dėl jo nešališkumo, šalių sutikimu, jis gali tęsti teisminės mediacijos procesą, nenusišalindamas.

14. Teismo mediatorius negali dalyvauti kaip teisėjas, teisėjo padėjėjas ar kitas proceso dalyvis, jeigu byla toliau nagrinėjama iš esmės. Jeigu civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas vykdydė teisminę mediaciją savo nagrinėjamoje civilinėje byloje ir teisminės mediacijos metu nepavyko sudaryti taikos sutarties, civilinė byla skiriama nagrinėti kitam teisėjui (teisėjų kolegijos nariui) pagal bendrąsias bylų paskirstymo teisėjams taisykles nustatytas Teisėjų tarybos patvirtintame Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių apraše.

IV SKYRIUS. TEISMINĖS MEDIACIJOS PROCEDŪRA

15. Teismo mediatoriumi teisminės mediacijos laikotarpiui pasirašytinai perduodama civilinė byla. Kai teismo mediatoriumi civilinėje byloje yra paskirtas teisėjas ar teisėjo padėjėjas, mediatoriumi civilinė byla teisminės mediacijos laikotarpiui perduodama per to teismo, kuriame dirba teisėjas ar teisėjo padėjėjas, raštinę. Jeigu mediatoriumi paskirtas teismo, kuriama nagrinėjama civilinė byla, teisėjas ar teisėjo padėjėjas, taip pat kai mediatoriumi paskirtas ne teismo darbuotojas, mediatoriumi civilinė byla mediacijos laikotarpiui perduodama teismo, kuriame nagrinėjama civilinė byla, raštinėje. Teisminė mediacija vyksta teismo patalpose arba kitoje su šalimis suderintoje vietoje. Teismo mediatorius, suderinęs su šalimis, nustato teisminės mediacijos proceso eigą.

16. Teisminės mediacijos metu šalių bendru sutarimu, suderintu su teismo mediatoriumi, gali būti naudojamos informacinės ir elektroninių ryšių technologijos.

17. Teisminės mediacijos metu šalys dalyvauja pačios arba su savo atstovais. Ginčo šalių prašymu arba susitarimu teisminės mediacijos metu gali dalyvauti ir kiti civilinėje byloje dalyvaujantys ar nedalyvaujantys asmenys, kurių dalyvavimas galėtų padėti išspręsti ginčą.

18. Teisminės mediacijos metu teismo mediatorius turi siekti išsiaiškinti šalių interesus ginče. Teismo mediatorius gali teikti pasiūlymus dėl ginčo išsprendimo, gali diskutuoti su šalimis dėl šalių teisinių ir faktinių argumentų. Teismo mediatorius gali išklausti šalis atskirai, jeigu nusprendžia, kad tai bus naudinga šalių taikiam susitarimui pasiekti.

19. Teisminės mediacijos metu šalys turi teisę teikti įrodymus. Visi šalių teisminės mediacijos metu pateikti įrodymai neprijungiami prie civilinės bylos ir, nepavykus teisminei mediacijai, grąžinami įrodymus pateikusioms šalims.

20. Teisminės mediacijos procesas nėra protokoluojamas ir nėra daromas garso įrašas.

21. Gali būti organizuojamos kelios teisminės mediacijos sesijos. Bendra teisminės mediacijos sesijų trukmė – iki 4 valandų. Teismo mediatorius abiejų šalių prašymu arba susitarimu gali pratęsti teisminės mediacijos trukmę iki 8 valandų, jeigu nusprendžia, kad tai gali sudaryti sąlygas pasiekti taikų susitarimą su sąlyga, kad pratęsiant teisminės mediacijos trukmę nebus vilkinamas bylos nagrinėjimas. Teismo mediatorius, kuris yra teisėjas, teisėjo padėjėjas, termino pratęsimą įformina rezoliucija ar nutartimi, o kiti teismo mediatoriai – rezoliucija ar kitu dokumentu (raštu). Pratęsdamas teisminės mediacijos trukmę, teismo mediatorius nustato tikslų pratęsimo laiką, apie kurį informuoja šalis ir, jei teismo mediatoriumi yra ne teisėjas, nagrinėjantis civilinę bylą, – civilinę bylą nagrinėjantį teisėją, kuris atideda bylos nagrinėjimą kitam konkrečiam laikui.

22. Šalys gali pasitraukti iš teisminės mediacijos procedūrų bet kurioje teisminės mediacijos stadijoje. Pasitraukimo priežasčių nurodyti neprivaloma. Tai neužkerta kelio šalims pakartotinai susitarti dėl ginčo sprendimo teisminės mediacijos būdu.

23. Civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjų kolegija) ir teismo mediatorius turi bendradarbiauti. Civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjų kolegija) turi teisę pareikalauti grąžinti civilinę bylą, jei praėjo teisminei mediacijai nustatytas terminas (atėjo teismo nutartimi nustatytas kito posėdžio civilinėje byloje laikas), jei nėra sprendimo pratęsti teisminės mediacijos termino ir nepasirašyta taikos sutartis.

V SKYRIUS. TEISMINĖS MEDIACIJOS PABAIGA

24. Teisminės mediacijos procesas baigiamas:

24.1. teisminės mediacijos metu pasiekus taikų susitarimą ir šalims pasirašius taikos sutartį;

24.2. pasibaigus šių taisyklių 21 punkte nustatytam teisminės mediacijos terminui arba pratęsus terminą, nesudaroma taikos sutartis;

24.3. teismo mediatoriui nutraukus teisminės mediacijos procesą tais atvejais, kai taikus susitarimas, kuris gali būti šalių pasiektas, teismo mediatoriaus manymu, bus neįvykdomas ar neteisėtas, arba jei teismo mediatorius pripažįsta, kad mažai tikėtina, kad tęsiant teisminę mediaciją ginčas bus išspręstas taikiai;

24.4. jeigu nustatoma, kad šalis prašymą perduoti ginčą spręsti teisminės mediacijos būdu pareiškė nesąžiningai arba nesąžiningai naudojasi teismine mediacija, arba jos metu reiškia nesąžiningus prašymus.

25. Teisminės mediacijos metu šalims pasiekus taikų susitarimą ir pasirašius taikos sutartį, ją Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka tvirtina civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas. Jeigu mediaciją vykdo pats civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas, jis turi teisę patvirtinti ir byloje šalių sudarytą taikos sutartį.

26. Pasibaigus teisminei mediacijai teismo mediatorius civilinę bylą pasirašytinai nedelsiant grąžina ją nagrinėjančiam teismui. Kai teismo mediatoriumi civilinėje byloje yra paskirtas teisėjas ar teisėjo padėjėjas, civilinė byla, perduota teisminei mediacijai, grąžinama per teismo, kuriame dirba teisėjas ar teisėjo padėjėjas, raštinę.

27. Civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas turi pareikalauti teismo mediatoriaus grąžinti bylą be nepagrįsto delsimo, jei teisminės mediacijos terminas baigėsi nepasiekus takaus susitarimo ir teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo pratęstas, kad nebūtų vilkinimas bylos procesas.

VI SKYRIUS. SU TEISMINE MEDIACIJA SUSIJUSIOS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMAS

26. Šalys negali remtis ar panaudoti įrodymams civilinėse bylose:

26.1. kitos šalies tiesiogiai (ne per teismą) pateikto pasiūlymo perduoti ginčą spręsti teisminei mediacijai ir aplinkybių, kad kita šalis buvo linkusi priimti pasiūlymą dalyvauti mediacijos procedūroje;

26.2. teisminės mediacijos metu kitos šalies išreikštos nuomonės ir pasiūlymų dėl galimo ginčo išsprendimo;

26.3. kitos šalies pareiškimų ir pripažinimų, kurie buvo išreikšti teisminės mediacijos metu;

26.4. teismo mediatoriaus pasiūlymų dėl ginčo išsprendimo;

26.5. aplinkybių, kad šalis parodė polinkį priimti teismo mediatoriaus arba kitos šalies pasiūlymą dėl ginčo išsprendimo;

26.6. dokumentų, kurie buvo paruošti vien mediacijos tikslais.

27. Šių Taisyklių 26 punkte nurodyta informacija pripažįstama neleistiniais įrodymais.

28. Teismo mediacijos procese dalyvavę asmenys privalo saugoti šių Taisyklių 26 punkte nurodytos informacijos paslaptį ir neatskleisti jos civilinę bylą nagrinėjančiam teismui bei kitiems asmenims, išskyrus šių Taisyklių 29 punkte nurodytus atvejus.

29. Šių Taisyklių 26 punkte nurodyta informacija pripažįstama leistiniais įrodymais:

29.1. jeigu jos reikia teisminės mediacijos metu sudarytos taikos sutarties tinkamam vykdymui;

29.2. jeigu abi šalys su tuo sutiko;

29.3. išimtiniais atvejais, jeigu to reikalauja viešasis interesas (pavyzdžiui, kai reikia užtikrinti nepilnamečio vaiko interesus arba užkirsti kelią žalai fizinio asmens sveikatai ar gyvybei atsirasti ir pan.).

30. Įrodymai, šalies gauti ne teisminės mediacijos metu, kurie kitu atveju būtų leistiniais įrodymais teisme, netampa neleistiniais įrodymais vien dėl to, jog jie buvo panaudoti ar jais buvo remiamasi teisminės mediacijos metu.